

stærkere end en Lovgivning af denne eller hin Art, og hvor vi staar i den Kamp, ved jeg ikke, og jeg ved overhovedet ikke, om nogen ved det, jeg tvivler derpaa. Jeg kan i alt Fald se, at under Udviklingen af den sociale Politik, som Krigen dannede Grundlaget for, har vore Forhold antaget en saadan Form i dette Øjeblik, at vi efter min Mening hverken har Tid eller Raad til at tale om Fortiden og sætte den i første Linie, men maa handle efter Nutiden, som den er, og med Henblik paa den Tid, vi kan se vil komme. Det Guld, der i Eventyrtiden strømmede ind og skabte ligesom et Eventyr om vore politiske og sociale Forhold, er nu borte. Der er ikke noget af Eventyrglansen tilbage, og Skatteborgerne er ikke langt fra at staa paa samme Standpunkt som i 1895, hvor de krævede, at der skulde vises den største Sparsommelighed, skønt vort Statsbudget den Gang ikke paa langt nær var oppe paa det, som Betaling af Renter af og Afdrag paa vor Statsgæld nu udgør. Det er Stillingen, det er der, vi staar, og det tror jeg i Fremtiden vil tvinge os til at forlade det Spørgsmaal, om det er dette eller hint Parti eller denne eller hin Minister, der var den dygtigste til at formåle de store Guldmasser, som i Fortiden kom ind i vort Land, og til at lave den store Statsgæld. For det virkelige er jo dette, at Pengene er brugt, og Statsgælden har vi, og den skal vi forrente og betale, og vi har ogsaa den sociale Lovgivning, som Eventyrtiden førte os ind i, og man kommer ikke udenom, at har man villet Maalet, maa man ogsaa ville Midlet. Og naar jeg ser paa det Finanslovsforslag, som er forelagt, og som vi behandler i disse Dage, synes jeg, at enhver af os maa kunne se, at vel gaar det noget hen imod Balance, men lige saa sikkert er det, at skal man skaffe Midlerne til Veje til det, som man har opstillet som Maal gennem vor sociale Lovgivning, vil den Ramme, som dette Finanslovsforslag har, sprænges i meget høj Grad og, saa vidt jeg kan se, saaledes, at det slet ikke vil nytte — ligesom jeg mener, det vilde være uforvarsligt — at søge at dække denne økonomiske Sprængning af vor finansielle Ramme ved at inddrage Konjunkturtillæget. Nej, saaledes kan man ikke handle, og det vilde heller ikke forslaa.

Jeg skal blot nævne et Par Ting, der egentlig danner Grundlaget for vor sociale Lovgivning, som vi staar i nu, og som vi selv har skabt. Jeg skal nævne Arbejdsløsheden. Vi har søgt at naa og har efter min Opfattelse naaet betydelige Fremskridt i

Retning af at faa Arbejdsløshedsspørgsmaalet bragt ind under fastere og bedre Former. Men naar jeg ser paa, hvorledes Arbejdsløsheden stiger i disse Dage, som den gør, og som den formentlig vil blive ved med at gøre, siger jeg, at vi skal i alt Fald vogte os for, at vi ikke kommer til at sprænge de Rammer, vi har skabt, og som jeg i og for sig tror er et meget stort Fremskridt. Hvad er der opnaaet ved de Rammer, vi har skabt? Jeg tror, der er opnaaet en vis Tryghed ude i Landet for, at det i det væsentlige er blevet umuligt for Mennesker, der søger at leve af Arbejdsløshedsunderstøttelse i Stedet for at søge Arbejde, vedblivende at gøre dette i samme Grad, som de kunde før, og det betragter jeg som et Gode. Men naar Arbejdsløsheden stiger, som den gør, og som jeg er bange for, den vil fortsætte med, selv om den ikke naar samme Højde som i Fjor, hvad vi alle ønsker ikke vil ske, saa maa vi efter min Mening nu som aldrig før gøre os til Talsmænd for, at der skaffes Arbejde i Stedet for Understøttelse. Jeg ved godt, at det er rigtigt, at dette Arbejde er dyrt, maaske ogsaa for dyrt, men jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Andreasen, som talte i Gaar, og med alle andre, der har talt i den Retning, i, at her maa vi have vor Opmærksomhed henvendt og have det i den Grad, at vi ikke lader gaa baade Vinter og Vaar og Sommeren med og det hele Aar, før Maskineriet kan være i Stand til at skaffe Arbejde for saa mange som muligt. Der er kun eet af to at gøre: enten at gaa den Vej eller at give Understøttelse, og jeg foretrækker den første Vej, efter at jeg har tænkt over det, saa godt jeg kunde, thi den anden Vej, Understøttelsen, fører tilbage og kan komme til paa mangfoldige Omraader at sprænge de gode Rammer, som Arbejdsløshedsspørgsmaalets Løsning efter min Mening har faaet ved den Arbejdsløshedslovgivning, vi fik i Fjor, medens det at skaffe Arbejde kan komme til at styrke dem. Derfor kan jeg ikke andet end sige, at her er noget, vi maa have vor Opmærksomhed henvendt paa. Men at vor sociale Lovgivning vil betyde en meget stor Anstrengelse for vore Finanser, er jeg klar over, og det maa vi være klare over, thi vi kan ikke undgaa at se, at ogsaa paa dette Omraade gælder det, at har vi villet Maalet, maa vi ogsaa ville Midlerne, saa langt som vor Evne og vore Kræfter rækker.

Det andet Spørgsmaal af social Art, jeg gerne vil omtale med et Par Ord, er Aldersrenteloven. Jeg har ved tidligere Lejligheder tilkendegivet, saa godt jeg